

Gerbiami LDS nariai,

Su liūdesiu pranešame, kad sulaukęs 88-erių metų mirė tapytojas LEOPOLDAS SURGAILIS.



(1928.03.16 - 2016.08.04)

Dailininkas, tapytojas gimė 1928 m. Utenoje, 1952 m. baigė Lietuvos SSR valstybinį dailės institutą (dabar – Vilniaus dailės akademija). Nuo 1960 m. iki 2008 m. su pertrauka jame dėstė tapybą, piešimą ir kompoziciją, buvo Tapybos katedros profesorius. Dailės parodose Leopoldas Surgailis dalyvavo nuo 1952 m. Tais pačiais metais tapo Lietuvos dailininkų sąjungos nariu. Personalines parodas surengė Vilniuje, Kaune, Berlyne, Utenoje. Svarbiausios grupinės parodos: aštuonių tapytojų 1986 m. Rygoje; „Grupės 24“ ekspozicijos Vilniuje, Paryžiuje, Ture, Stokholme, Rygoje; taip pat – parodos Lenkijoje, Gruzijoje, Armėnijoje, Estijoje, Rusijoje. Surgailio kūrinių yra įsigiję Lietuvos dailės muziejus, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus Kaune, Ludwigo muziejus Kiolne (Vokietija), Šecino dailės muziejus (Lenkija), Valstybinė Tretjakovo galerija Maskvoje (Rusija). Kūrinių yra privačiose kolekcijose Lietuvoje ir užsienyje. LR vyriausybės kultūros ir meno premijos laureatas (2007), apdovanotas auksiniu LDS ženkliuku. Gyveno ir kūrė Vilniuje.

Leopoldas Surgailis išėjo tyliai, taip, kaip gyveno ir kūrė paskutinįjį dešimtmetį.

Tapybos kūrinius nepriklausomybės metais matėme retai, kartais teminėse, grupinėse parodose. Pastarąjį dešimtmetį buvo surengtos dvi tapytojo piešinių parodos: VDA galerijoje „Akademija“ ir galerijoje „Kairė-dešinė“.

Leopoldas Surgailis – modernistinės lietuvių tapybos klasikas, jau ankstyvuosiuose darbuose išsiskyręs gaivališku. Jis be kompromisų pasuko link ekspresyvos, kiek groteskiškos ir archaizuotos, pirmapradžiais vaizdiniais, ritualais ir hipertrofuotais antropomorfiniais ženklais paženklintos, užkoduotos kalbos ir estetikos. Dideli formatai, ekspresionistinė stilistika, monumentalumas, plataus mosto potėpis, tik tapytojui būdingas žemės tonų prisodrintas koloritas išskyrė Leopoldo Surgailio tapybą iš kitų Lietuvos tapytojų kūrybos.

Menininkas turėjo savo pamėgtus siužetus, ikonografiją, dažnai jo kūrinuose sutinkamos archangelo Mykolo, šv. Jurgio „tvirtai subūdavotos“ figūros, kalendorinių lietuvių švenčių veikėjai, Užgavėnių persirengėliai, chtoniško pobūdžio muzikantai, ritualizuoti, mitologizuoti kaimo amatininkai. Tapytoją inspiravo, jo siužetus įtakojo lietuvių liaudies medinės šventųjų skulptūros, jų stilistika bei polichromija.

Š. m. spalio 4 d., 17. 30 val. VDA galerijoje "Akademija" (Pilies g. 44, Vilnius) bus atidaryta pomirtinė Leopoldo Surgailio kūrybos paroda.

Parodoje, skirtoje Leopoldo Surgailio atminimui, eksponuojami jo kūrybai būdingiausi darbai, „Rūpintojėlis“ (1969); „Kalviai“ (1969–88), „Šv. Jurgis. II“ (1978–88), „Archangelas Mykolas su ugniniu kardu“ (1988), monumentalūs, gana retai menininko kūrybiniame palikime sutinkami miesto ir kaimo peizažai: „Vilniaus mūrai“ (1980-88), „Peizažas su sunkvežimiu“ (1976–88), „Sodyba Aukštaitijoje“ (1976) ir kiti.

Informaciją parengė Vaidilutė Brazauskaitė – L.